

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 569/2021-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] oboch zastúpených URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 32 C 309/2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia označení v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. augusta 2021 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32 C 309/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovatelia v petite ústavnej sťažnosti navrhujú, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov, a zároveň požadujú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému v sume po 6 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovatelia ako žalobcovia uplatnili žalobou doručенou okresnému súdu 10. augusta 2018 (doplnenou 19. septembra 2018) nárok na zaplatenie sumy 18 582,67 eur s príslušenstvom proti žalovanému [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré mal získať žalovaný tým, že mu sťažovatelia zaplatili viac, ako boli povinní, a to na základe

zmluvy o dielo na výstavbu „*EKO-KERAMICKÉHO RODINNÉHO DOMU*“ z 3. mája 2017, od ktorej sťažovateľa 22. júna 2018 odstúpili.

3. Žalovaný podal proti sťažovateľom vzájomnú žalobu, ktorou si proti sťažovateľom uplatnil nárok na zaplatenie sumy 26 359,54 eur s príslušenstvom, konanie o tejto žalobe viedol okresný súd pod sp. zn. 7 C 112/2018. Okresný súd uznesením z 31. augusta 2020 spojil špecifikované veci na spoločné konanie. Uznesením z 28. septembra 2020 okresný súd konanie o vzájomnej žalobe žalovaného vylúčil na samostatné konanie [vedené pod sp. zn. 32 C 128/2020 (ďalej aj „súvisiace konanie“)].

4. Okresný súd 28. septembra 2020 rozhodol medzitimným rozsudkom v napadnutom konaní tak, že určil, že je daný základ uplatneného nároku sťažovateľov na vydanie bezdôvodného obohatenia predstavujúceho sumu uhradenú sťažovateľmi žalobcovi (43 491,82 eur) zníženú o časť ceny diela pripadajúcu na dielo vykonané žalovaným do 25. júna 2018. Okresný súd ďalej rozhodol, že o výške nároku sťažovateľov a o náhrade trov konania rozhodne rozsudkom, ktorým rozhodne o celom uplatnenom nároku sťažovateľov.

5. Okresný súd uznesením z 28. januára 2021 prerušil súvisiace konanie (sp. zn. 32 C 128/2020) do právoplatného rozhodnutia v napadnutom konaní.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Podstatou argumentácie sťažovateľov je námietka, že okresný súd v napadnutom konaní nerozhodol o výške ich nároku ani po uplynutí troch rokov od začatia konania, okresný súd v napadnutom konaní postupuje neefektívne a nesústredene, čím porušil označené práva podľa ústavy, listiny a dohovoru.

7. Z prehľadu napadnutého konania je zrejmé, že okresný súd postupoval zmätočne a chaoticky. Najprv spojil na spoločné konanie vzájomnú žalobu žalovaného a následne konanie o tejto žalobe vylúčil na samostatné konanie. Podľa sťažovateľov „*práve tento postup oddialil vydanie právoplatného rozhodnutia v merite veci, nakoľko po 3 rokoch od podania žaloby sťažovateľmi, nie je právoplatné rozhodnuté na prvom stupni konania, ako ani o trovách konania.*“.

8. Predmetom konania je rozhodovanie o nároku na zaplatenie peňažnej sumy, ide o štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. K návrhu na vydanie platobného rozkazu sťažovateľa priložili potrebné dôkazy, z ktorých vyplýva dôvodnosť uplatneného nároku. Vo veci nebolo potrebné vypočítať veľké množstvo svedkov, nebolo potrebné zohľadniť zmenu legislatívy a pod. Je teda zjavné, že absentuje akýkoľvek prvok právnej a faktickej zložitosti veci.

9. Predmetný spor má pre sťažovateľov „*ekonomický, ako aj satisfakčný*“ význam. Skoré skončenie napadnutého konania má pre nich mimoriadny význam aj z dôvodu navyšujúcich sa trov konania. Peňažná suma uplatnená v žalobe nie je pre sťažovateľov nepatrná.

10. Sťažovatelia ničím neprispeli k celkovej dĺžke napadnutého konania, predložili potrebné dôkazy spolu s návrhom na vydanie platobného rozkazu, svoju žalobu doplnili bez prietáhov, postupovali teda tak, aby vec bola čo najrýchlejšie skončená.

11. Sťažovatelia pri hodnotení postupu okresného súdu poukazujú na jeho neefektívny a nesústredený postup spočívajúci v spojení konania o vzájomnej žalobe na spoločné konanie a následné vylúčenie tejto veci na samostatné konanie. V januári 2021 okresný súd konanie vedené pod sp. zn. 32 C 128/2020 prerušil až do právoplatného skončenia napadnutého konania „*aj napriek tomu, že je porušovateľ spôsobilý o týchto veciach rozhodnúť.*“.

12. Za celkovú dĺžku napadnutého konania zodpovedá okresný súd, ktorý konal neefektívne, nezákonne pri prerušení konania a nesústredene pri vydávaní meritórnych rozhodnutí. Tieto skutočnosti odôvodňujú priznanie finančného zadosťučinenia.

13. Pokiaľ ide o určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia, sťažovatelia poukazujú na metódu výpočtu, ktorý uviedol Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozsudku vo veci Apicella proti Taliansku z 29. 3. 2006, a tiež na stanovisko občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. Cpjn 206/2010 z 13. apríla 2011 a na metódu výpočtu odškodnenia uvedenú v tomto stanovisku.

14. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti rozsiahlo a všeobecne poukazujú na judikatúru ústavného súdu a ESLP.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) si ústavný súd osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

16. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prietahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

17. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (II. ÚS 92/05). Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04).

18. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

19. Pri hodnotení opodstatnenosti námietok sťažovateľov zastúpených kvalifikovaným právnym zástupcom ústavný súd dôsledne vychádzal z ich argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti (opisu relevantných skutkových okolností). Ústavný súd už viackrát konštatoval, že nie je povinný sám vyhľadávať skutočnosti nasvedčujúce prípadnému zásahu do sťažovateľmi označeného práva, osobitne nie v situácii, keď sťažovatelia sú zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom (m. m. I. ÚS 540/2020, III. ÚS 424/2020).

20. V čase podania ústavnej sťažnosti napadnuté konanie trvalo tri roky, pričom sťažovatelia poukázali na to, že žalobu doručенú okresnému súdu 10. augusta 2018 doplnili 19. septembra 2018. Okresný súd 31. augusta 2020 spojil na spoločné konanie súvisiacu právnu vec žalovaného a následne 28. septembra 2020 právnu vec žalovaného vylúčil na samostatné konanie. Dňa 28. septembra 2020 okresný súd rozhodol medzitýmnym rozsudkom o základe nároku. Okresný súd 28. januára 2021 prerušil súvisiace konanie do právoplatného skončenia napadnutého konania.

21. Sťažovatelia namietajú celkovú neprimeranú dĺžku napadnutého konania bez toho, aby namietali konkrétne obdobia nečinnosti okresného súdu. V čase doručenia ústavnej sťažnosti napadnuté konanie trvalo tri roky, pričom v tomto období okresný súd vydal špecifikované procesné rozhodnutia a tiež rozhodol medzitýmnym rozsudkom. Na podklade tejto argumentácie ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie nevykazuje zjavne ústavne neakceptovateľnú dĺžku, pričom v posudzovanom období okresný súd nebol nečinný, keď okrem iných rozhodol o základe nároku. Ústavný súd tiež zohľadnil, že ním posudzované obdobie spadá do obdobia vypuknutia pandémie ochorenia COVID-19, čo nepochybne malo vplyv na postup okresného súdu v napadnutom konaní.

22. Sťažovatelia tiež namietajú zmätočný a neefektívny postup okresného súdu na tom základe, že najprv špecifikované právne veci spojil na spoločné konanie a následne spojenú právnu vec vylúčil na samostatné konanie. Vychádzajúc z vymedzeného skutkového základu, ústavný súd konštatuje, že nezistil taký neefektívny postup okresného súdu, ktorý by viedol k záveru o porušení označených práv sťažovateľov. Skutočnosť, že všeobecný súd spojí dve právne veci na spoločné konanie a následne spojenú vec vylúči na samostatné konanie, sama osebe neznamená neefektívny postup všeobecného súdu. Vývoj dôkaznej situácie a z toho vyplývajúca potreba vykonať dokazovanie, zhodné tvrdenia strán sporu, rozsah sporných skutočností a ďalšie skutočnosti môžu odôvodniť tento postup všeobecného súdu, pričom tento postup sám osebe nemožno hodnotiť ako neefektívny s ústavnoprávnym dosahom na označené práva podľa ústavy, listiny a dohovoru.

23. Námietku sťažovateľov, že okresný súd prerušil súvisiace konanie, hoci vo veci mohol rozhodnúť, ústavný súd neskúmal a ani nehodnotil, keďže sa týka postupu okresného súdu v konaní, ktoré ústavnou sťažnosťou nenapádajú.

24. Vychádzajúc z odôvodnenia ústavnej sťažnosti, ústavný súd nezistil zbytočné prieťahy, nečinnosť okresného súdu, resp. jeho neefektívny postup v napadnutom konaní takej intenzity a charakteru, ktoré by mali zjavne ústavnoprávny rozmer.

25. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

26. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ich ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu